

25. srpna 2025
podle stavu k 1. lednu 2025

V Z O R

SLUŽEBNÍHO PŘEDPISU, kterým se stanoví postup při nabídnutí daru v souvislosti s výkonem státní služby

Čl. 1

Předmět úpravy

Tento služební předpis upravuje ve vazbě na ustanovení § 77 odst. 1 písm. ~~h)~~ zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, postup státních zaměstnanců při nabídnutí daru v souvislosti s výkonem státní služby (dále jen „služba“).

Čl. 2

Dar

Darem se pro účely tohoto služební předpisu rozumí bezúplatné poskytnutí věci nebo jakéhokoli jiného plnění státnímu zaměstnanci, nebo jakékoli jiné osobě s vědomím státního zaměstnance.

Čl. 3

Nakládání s dary

(1) Státní zaměstnanec nesmí v souvislosti s výkonem služby vyžadovat žádné dary pro sebe ani pro jinou osobu.

(2) Státní zaměstnanec nesmí v souvislosti s výkonem služby přijímat žádné dary, ~~které jsou způsobilé ovlivnit řádný výkon služby s výjimkou darů poskytovaných služebním úřadem.~~

(3) Státní zaměstnanec ~~nesmí v souvislosti s výkonem služby přijímat dary, které nejsou způsobilé ovlivnit řádný výkon služby, přesahuje-li jejich hodnota 300 Kč. Státní zaměstnanec nesmí v souvislosti s výkonem služby přijímat ani více darů, které nejsou způsobilé ovlivnit řádný výkon služby, a které byly nabídnuty tímtož dárcem v blízké časové souvislosti nebo zjevně v souvislosti se stejnou záležitostí, přesahuje-li jejich souhrnná hodnota 300 Kč.~~

~~———— (4) Státní zaměstnanec smí v souvislosti s výkonem služby smí přijímat dary, které mu byly nabídnuty při obvyklých služebních a společenských příležitostech, odpovídají-li svojí povahou a hodnotou významu takové příležitosti a pouze, pokud nejsou-li současně způsobilé ovlivnit řádný výkon služby, a tudíž se nejedná o dary nabídnuté v souvislosti s výkonem služby.~~

(~~54~~) V pochybnostech o přípustnosti daru je státní zaměstnanec povinen dar odmítnout.

25. srpna 2025
podle stavu k 1. lednu 2025

(65) Odmítne-li státní zaměstnanec dar nabízený přítomnou osobou známé nebo neznámé totožnosti, avšak tato osoba i přesto dar vědomě zanechá na místě, které má státní zaměstnanec pod svou kontrolou, předá státní zaměstnanec dar příslušnému organizačnímu útvaru služebního úřadu. To platí i tehdy, je-li z okolností zjevné, že došlo k nabídnutí daru, avšak osobu dárce nelze zjistit.

(76) Nabídla-li dar osoba známé totožnosti za takových okolností, že dar nebylo možno ihned odmítnout, učiní státní zaměstnanec neprodleně nezbytné kroky směřující k odmítnutí daru. Byl-li by takový postup spojen s neúměrnými obtížemi, předá státní zaměstnanec dar příslušnému organizačnímu útvaru služebního úřadu, v němž je zařazen.

Čl. 4

Oznamovací povinnost

(1) Státní zaměstnanec vyhotoví písemný záznam o ~~odmítnutí~~přijetí daru podle ustanovení čl. 3 odst. ~~2 a 3~~, v němž pokud se jedná o dar, který, ačkoliv není způsobilý ovlivnit výkon služby, není svou povahou zcela přiměřený významu dané příležitosti či jejím okolnostem. V záznamu uvede

- a) své jméno,
- b) jméno nebo název dárce, je-li mu znám,
- c) popis daru,
- d) den a důvod ~~nabídnutí~~přijetí daru,
- e) ~~důvod odmítnutí daru.~~

~~—— (2) Nejde-li o věc nepatrné hodnoty, státní zaměstnanec vyhotoví písemný záznam o přijetí nebo odmítnutí daru uvedeného v ustanovení čl. 3 odst. 4, jakož i o přijetí nebo odmítnutí daru v souvislosti s výkonem služby, který není způsobilý ovlivnit řádný výkon služby a jehož hodnota nepřesahuje 300 Kč, v němž uvede~~

- ~~a) své jméno,~~
- ~~b) jméno nebo název dárce, je-li mu znám,~~
- ~~c) popis daru,~~
- ~~d) den a důvod ~~nabídnutí~~přijetí daru.~~

~~e) informaci o tom, byl-li dar přijat nebo odmítnut a důvod odmítnutí daru.~~

~~—— (3) (2) Došlo-li k ~~nabídnutí~~přijetí daru ~~osobě~~osobou státnímu zaměstnanci ~~blízké~~blízkou v souvislosti s jeho výkonem služby a státní zaměstnanec se o této skutečnosti dozví, vyhotoví písemný záznam, v němž uvede~~

- ~~a) své jméno,~~
- ~~b) jméno nebo název dárce, je-li mu znám,~~
- a) své jméno,
- b) jméno nebo název dárce, je-li mu znám,
- c) jméno osoby, kteřé byl dar nabídnut~~kteřá dal přijala,~~

25. srpna 2025
podle stavu k 1. lednu 2025

d) popis daru,

e) den ~~nabídnutí~~ důvod přijetí daru, je-li mu znám,

~~f) informaci o tom, byl-li dar přijat nebo odmítnut a důvod odmítnutí daru, je-li mu znám.~~

— ~~(4)~~ (3) Státní zaměstnanec předá záznam prostřednictvím svého bezprostředně nadřízeného představeného služebnímu orgánu, a to do pěti pracovních dnů ode dne, v němž ~~mu~~ byl dar nabídnut přijal, nebo ode dne, v němž se dozvěděl o ~~nabídnutí~~ přijetí daru ~~jiné osobě~~ jinou osobou.

Čl. 5 Účinnost

Tento služební předpis nabývá účinnosti dnem

ODŮVODNĚNÍ SLUŽEBNÍHO PŘEDPISU,

kterým se stanoví postup při nabídnutí daru v souvislosti s výkonem státní služby

OBEČNÁ ČÁST

Návrh služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu, kterým se stanoví postup při nabídnutí daru v souvislosti s výkonem státní služby, vychází z ustanovení § 77 odst. 1 písm. ~~ji~~) zákona o státní službě, podle kterého je státní zaměstnanec povinen v souvislosti s výkonem státní služby (dále jen „služba“) nepřijímat dary nebo jiné výhody ~~v hodnotě přesahující částku 300 Kč~~, s výjimkou darů nebo výhod poskytovaných služebním ~~orgánem úřadem~~. Pro účely služebního předpisu se za státní zaměstnance v souladu s § 11 odst. 3 zákona o státní službě považují i zaměstnanci v pracovním poměru vykonávající činnosti podle § 5 zákona o státní službě a osoby ve služebním poměru podle jiného zákona zařazené k výkonu služby ve služebním úřadu. Návrh služebního předpisu reaguje na praktické problémy, jež se vyskytují při aplikaci dotčeného ustanovení zákona o státní službě. Nejedná ~~sice~~ přitom o první úpravu této oblasti ve služebním předpisu, neboť postup při přijetí nebo odmítnutí daru v souvislosti s výkonem služby upravoval již služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 13/2015, kterým se stanoví pravidla etiky státních zaměstnanců. S ohledem na skutečnost, že oblast přijímání darů v souvislosti s výkonem služby není otázkou ryze etickou, což rozlišil již zákonodárce, kdy povinností státních zaměstnanců souvisejícím s ~~přijímáním~~ darů v souvislosti s výkonem služby a povinností dodržovat pravidla etiky státních zaměstnanců vydaná služebním předpisem vyhradil samostatná ustanovení [srov. § 77 odst. 1 písm. ~~ji~~) a písm. ~~ts~~) zákona o státní službě], jeví se jako žádoucí upravit postup při nabídnutí daru v souvislosti s výkonem služby v samostatném služebním předpisu. ~~Předložený návrh nepředstavuje zásadní změnu dosavadní úpravy dotčené oblasti, toliko ji precizuje, když Ačkoliv je státním zaměstnancům zapovězeno přijímat jakékoliv dary v souvislosti s výkonem služby, s výjimkou darů poskytovaných služebním úřadem, mohou se přesto dostávat do situací, kdy jim bude dar v souvislosti s výkonem služby nabídnut nebo bude dokonce i přes odmítnutí ponechán v jejich dispozici. Předložený návrh proto~~ podrobněji upravuje postup v situacích, jež ve spojitosti s nabídnutím daru v souvislosti s výkonem služby běžně nastávají zejména, pokud jde o dary odmítnuté a zanechané v dispozici státního zaměstnance nebo o dary od neznámého dárce.

Návrh služebního předpisu opětovně vychází z ideje, že služba je vykonávána jako služba veřejnosti. Státní zaměstnanci jsou pak za výkon služby odměňováni z veřejných rozpočtů v rámci systému odměňování. ~~Pokud by zákon o státní službě nepřipustil přijímání darů v souvislosti s výkonem služby do určité hodnoty, nebyl by dán objektivní důvod k poskytování a přijímání darů v souvislosti s výkonem služby. Avšak zákon~~ Zákon o státní službě tento koncept ~~upravil~~ doplnil stanovením povinnosti nepřijímat v souvislosti s výkonem služby ~~takovéžádné~~ dary, ~~jejichž hodnota převyšuje částku 300 Kč. Je tedy třeba zohlednit~~ výjimkou darů poskytovaných služebním úřadem. Tato úprava koresponduje s úpravou v zákoníku práce i v dalších zákonech upravujících zaměstnanecké poměry (např. zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, zákon č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků

25. srpna 2025
podle stavu k 1. lednu 2025

bezpečnostních sborů, zákon č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání), a také je reakcí na požadavek Nejvyššího soudu na odstranění limitu finanční hodnoty darů. Zákonodárce tedy zohlednil rovněž mravní hledisko této problematiky, podle něž ~~nemusí být~~ etické ze strany státních zaměstnanců ~~takové dary přijímat~~ dary nebo výhody nabídnuté v souvislosti s výkonem služby, je-li hodnota služby, kterou státní zaměstnanci vykonávají, již oceněna prostředky z veřejných rozpočtů. ~~Proto návrh služebního předpisu shodně s dosavadní úpravou doplňuje zákonnou povinnost nepřijímat dary v souvislosti s výkonem služby nad hodnotu 300 Kč o povinnost nepřijímat dary jakékoliv hodnoty, které jsou způsobilé ovlivnit řádný výkon služby a rovněž dary nabízené při běžných pracovních a společenských příležitostech, pracovních společenských událostech a slavnostních společenských příležitostech, jež svou povahou neodpovídají dané příležitosti nebo události. Na všechny dary přijaté a odmítnuté státním zaměstnancem se pak vztahuje záznamní povinnost.~~

~~Státním zaměstnancům není zcela zapovězeno přijímat dary v souvislosti s výkonem služby. Proto návrh služebního předpisu musel reagovat na skutečnost, že situace, v níž je státnímu zaměstnanci nabídnut dar v souvislosti s výkonem služby, má především lidský rozměr. Bylo třeba zohlednit i skutečnost, že při některých příležitostech a událostech by bylo dokonce společensky nevhodné dar odmítnout, a to zejména, jedná-li se o dary nabídnuté při běžných pracovních a společenských příležitostech, pracovních společenských událostech a slavnostních společenských příležitostech, nebo jedná-li se o dary nepřesahující částku 300 Kč, jež jsou státnímu zaměstnanci nabídnuty jako výraz vděku za poskytnuté služby, a tudíž již nejsou způsobilé ovlivnit řádný výkon služby. Návrh služebního předpisu proto obecně upravuje postupy, jež je žádoucí dodržovat při nabídnutí daru v souvislosti s výkonem služby, upravuje pojetí darů jako takových a zachovává záznamní povinnost, již doplňuje o příslušný vzor.~~

Zákon o státní službě povoluje přijmout pouze dary, které jsou v souvislosti s výkonem služby poskytnuty státnímu zaměstnanci jeho služebním úřadem. Dary poskytovanými služebním úřadem se rozumí dary poskytované jako ocenění za příkladný výkon služby podle § 86 odst. 4 zákona o státní službě, případně dary poskytované služebním úřadem v souladu s rozpočtovými pravidly¹.

ZVLÁŠTNÍ ČÁST

K článku 1 – předmět úpravy

Článek 1 vymezuje předmět úpravy navrhovaného služebního předpisu. Návrh služebního předpisu navazuje na úpravu v § 77 odst. 1 písm. j) zákona o státní službě, když stanoví postup při nabídnutí daru v souvislosti s výkonem služby.

K článku 2 – dar

¹ Konkrétně v souladu s hospodařením organizačních složek státu s Fondem kulturních a sociálních potřeb - § 48 odst. 8, § 49 odst. 5 a 6, § 65 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů.

Darování představuje závazkový právní vztah, v němž dárce bezplatně převádí vlastnické právo k věci a obdarovaný tuto nabídku přijímá (§ 2055 odst. 1 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník). Pro základní vymezení daru (darování) lze vyjít z definice obsažené v občanském zákoníku. Darem však nejsou jen hmotné věci, ale darem je třeba rozumět cokoli, čím dochází k majetkovému prospěchu obdarovaného, resp. cokoli, co obdarovanému poskytuje jakoukoliv výhodu, takže např. i pozvání na společenskou událost, dárkové poukazy, zážitkové poukazy, poskytnutí služeb, vykonání činností, ale např. i prominutí dluhu nebo převzetí závazku. Ve všech uvedených případech totiž dochází ke zhodnocování majetkové sféry obdarovaného, ať už tím, že dochází ke zvýšení majetku nebo naopak tím, že nedochází ke snížení majetku, k němuž by jinak došlo.

Návrh služebního předpisu již kazuisticky nestanoví, co konkrétně se pro jeho účely považuje za dary. Obsahuje pozitivní definici daru, která je obecnější a její užití širší než tomu bylo v pojetí služebního předpisu náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 13/2015, kterým se stanoví pravidla etiky státních zaměstnanců. ~~Nově např. nejsou z definice darů vyňaty dary státnímu zaměstnanci nabídnuté při obvyklých služebních či společenských příležitostech, nadto se na přijetí nebo odmítnutí takových darů vztahuje záznamní povinnost, s výjimkou věcí nepatrné hodnoty (věci v maximální hodnotě řádově desítek korun).~~

-Darem se pro účely tohoto služebního předpisu rozumí bezplatné poskytnutí věci nebo jiného plnění či výhody státnímu zaměstnanci nebo jiné osobě, pokud k tomu dochází s vědomím státního zaměstnance, a to bez ohledu na okolnosti (např. společenská příležitost) nebo povahu daru (např. propagační předměty). Dary se podle návrhu služebního předpisu tedy nerozumí pouze věci, ale ~~obecně~~ cokoli, co může znamenat pro státního zaměstnance jakoukoliv majetkovou výhodu.

Zároveň je třeba připomenout, že ~~služební předpis~~ generální zákaz se vztahuje ~~pouze~~ na dary, jež byly státnímu zaměstnanci nabídnuty v souvislosti s výkonem služby. Jedná se tedy o dary, které jsou státnímu zaměstnanci nabídnuty právě proto, že je státním zaměstnancem a že vykonává službu na svém služebním místě, a které, pokud by nebyl státním zaměstnancem ~~nebo by~~ nevykonával službu na svém služebním místě, by mu nabídnuty nebyly. ~~Jde jak o dary, které jsou výrazem vděku či štědrosti dárce, ale rovněž~~ Jde tak o dary, jejichž prvotním účelem je zvýšení soukromého vlivu dárce na výkon služby státního zaměstnance. ~~Státní zaměstnanec proto musí vždy vyhodnocovat důvody, pro které mu byl dar nabídnut. Korektivem pro posouzení přípustnosti přijetí daru vždy zůstává způsobilost daru ovlivnit výkon služby státního zaměstnance a jeho hodnota~~ Dary nabídnuté v souvislosti s výkonem služby jsou způsobilé ovlivnit její výkon, a proto je zapovězeno je přijímat.

~~Pokud jde o plnění z pouhé společenské služby, za dar se nepovažují, neboť společenská služba je odrazem běžného života. Plnění ze společenské služby obvykle nejsou státnímu zaměstnanci nabízena pro souvislost s výkonem služby, ale protože existují určité společenské zvyklosti. Příkladem takové společenské služby může být nabídnutí kávy či občerstvení při jednání, doprava zúčastněných na místo jednání, dar či kytice na uvítanou apod.~~

~~K článku 3 – nakládání s dary~~

~~Státnímu zaměstnanci se zapovídá vyžadování darů v souvislosti s výkonem služby. Státní zaměstnanec rovněž nesmí dary vyžadovat ani pro jinou osobu (např. osobu blízkou).~~

~~Návrh služebního předpisu doplňuje zákonem stanovenou povinnost nepřijímat jakékoliv dary v souvislosti s výkonem služby, pokud je jejich hodnota vyšší než 300 Kč, o povinnost nepřijímat dary, jež jsou způsobilé ovlivnit státního zaměstnance při výkonu služby, tedy bez ohledu na jejich hodnotu. Dary, jež jsou způsobilé ovlivnit výkon služby, je státní zaměstnanec povinen odmítnout, jinak se vystavuje riziku porušení služební kázně. K darům, jež jsou způsobilé ovlivnit výkon služby, nemusí nutně patřit jen dary vyšší hodnoty, ale i věci takřka nepatrné hodnoty, na jejichž získání má státní zaměstnanec zájem.~~

~~Státnímu zaměstnanci je rovněž zapovězeno přijímat v souvislosti s výkonem služby více darů, které sice nejsou způsobilé ovlivnit jej při výkonu služby, avšak byly nabídnuty tímtež dárce v blízké časové souvislosti² nebo zjevně v téže záležitosti a jejich souhrnná hodnota přesahuje částku 300 Kč. Navržená úprava reaguje na skutečnost, že dary nízké hodnoty, jež by samy o sobě nemohly státního zaměstnance ovlivnit ve výkonu služby, poskytované ve větším množství nakonec mohou mít vliv na řádný výkon služby státního zaměstnance. Zákaz přijímání takových darů představuje ochranu nestrannosti a objektivitu výkonu státní služby.~~

~~V předchozí úpravě (služební předpis náměstka ministra vnitra pro státní službu č. 13/2015, kterým se stanoví pravidla etiky státních zaměstnanců) nebyly dary poskytované při služebních či společenských či protokolárních příležitostech považovány za dary. Státní zaměstnanci byli oprávněni takové dary bez dalšího přijímat. Navrhovaná úprava již tyto dary z definice darů nevylučuje. Státní zaměstnanec smí přijmout dary, jež mu byly nabídnuty při obvyklých služebních a společenských příležitostech, avšak pouze tehdy, pokud svou povahou a hodnotou (která může být vyšší než 300 Kč) tyto dary odpovídají dané příležitosti a současně nemohou ovlivnit řádný výkon služby státního zaměstnance. Mezi obvyklé služební příležitosti lze řadit pracovní schůzku či jednání pracovní skupiny, mezi obvyklé společenské události bychom mohli řadit např. konference s mezinárodní účastí včetně doprovodných programů, pracovní oběd nebo přijetí oficiální zahraniční návštěvy, reprezentační plesy, číše vína apod., neboť se nepochybně o dary jedná. Jedná se však o dary, které symbolizují výraz úcty, vděku, jsou předávány na znamení dobrých vztahů nebo přátelství. Tyto dary nejsou způsobilé ovlivnit výkon služby, neboť to ani není jejich cílem, a tudíž je třeba na ně nahlížet jako na dary, které nejsou poskytovány v souvislosti s výkonem služby. Státní zaměstnanec tedy může takové dary přijmout. Může se jednat o běžné reprezentační a upomínkové předměty, kytice na uvítanou, pohoštění při oficiálním jednání nebo při reprezentování úřadu na slavnostní recepci apod., které státní zaměstnanec obdrží při obvyklých služebních či společenských příležitostech a které jsou zpravidla poskytovány všem zúčastněným.~~

² Blízkou časovou souvislost je třeba posuzovat individuálně podle okolností daného případu, zpravidla se však bude jednat o období několika týdnů až měsíců.

25. srpna 2025
podle stavu k 1. lednu 2025

Služební předpis se nevztahuje na dary, které jsou státnímu zaměstnanci nabídnuty proto, že je členem nějakého pracovního kolektivu, nikoliv proto, aby ovlivnily jeho výkon služby. Mezi takové dary lze počítat např. dary od spolupracovníků či představených ke jmeninám, narozeninám či jiným životním událostem státního zaměstnance. Ani tyto dary nesouvisí s výkonem služby státního zaměstnance.

Státní zaměstnanec proto při nabídnutí daru musí vždy vyhodnocovat důvody, pro které mu byl dar nabídnut, okolnosti a příležitosti, za kterých mu byl dar nabídnut – podle toho musí vyhodnotit, zda je mu dar nabízen v souvislosti s výkonem služby, a tedy zda je nabídnutý dar způsobilý ovlivnit řádný výkon státní služby daného zaměstnance či nikoliv.

Má-li státní zaměstnanec pochybnosti o tom, zda smí nabízený dar přijmout či nikoliv, musí jej odmítnout.

K článku 3 – nakládání s dary

Státnímu zaměstnanci se zapovídá vyžadování darů v souvislosti s výkonem služby. Státní zaměstnanec rovněž nesmí dary vyžadovat ani pro jinou osobu (např. osobu blízkou).

Dary, které byly státnímu zaměstnanci nabídnuty v souvislosti s výkonem služby, je státní zaměstnanec povinen odmítnout, jinak se vystavuje riziku zaviněného porušení povinností vyplývajících mu z právních předpisů vztahujících se k výkonu služby, za které mu může služební orgán uložit písemné napomenutí nebo rozhodnout o skončení služebního poměru. K darům nemusí nutně patřit jen dary vyšší hodnoty, ale i věci takřka nepatrné hodnoty, na jejichž získání má státní zaměstnanec zájem.

Přijetí darů, které byly nabídnuty státnímu zaměstnanci při obvyklých služebních a společenských příležitostech, je přípustné pouze v případě, že takové dary nemají souvislost s výkonem služby, a tedy nejsou způsobilé ovlivnit řádný výkon služby státního zaměstnance. Pokud se však jedná o dary, které sice nejsou způsobilé ovlivnit výkon služby, ale svou povahou nejsou zcela přiměřené významu dané příležitosti či jejím okolnostem, musí státní zaměstnanec sepsat záznam o tom, že mu byl takový dar nabídnut a že jej přijal.

Návrh služebního předpisu výslovně ukládá státnímu zaměstnanci povinnost dar odmítnout, ~~pokud má v případě~~ pochybnosti o ~~tom, zda jej může přijmout jeho~~ přípustnosti. Navrhovaný postup především chrání ~~státní~~ státního zaměstnance před rizikem ~~porušení služební kázně~~ zaviněného porušení povinností vyplývajících mu z právních předpisů vztahujících se k výkonu služby a je v souladu s konceptem výkonu státní služby jako služby veřejnosti, jež je kompenzována z veřejných rozpočtů. ~~Kromě hodnoty nabízeného daru je dalším měřítkem pro posouzení, zda jej státní zaměstnanec smí nebo nesmí přijmout, způsobilost daru ovlivnit výkon služby. Ta přitom není subjektivním hlediskem, nýbrž je třeba posoudit, zda nabízený dar obecně (objektivně) může ovlivnit výkon služby, či nikoliv. Povinnost dar odmítnout v případech, kdy si státní zaměstnanec není jistý, zda je přípustné nabízený dar přijmout, se vztahuje na všechny situace popsané v čl. 3 služebního předpisu, tedy i na dary nabízené při obvyklých služebních či~~

~~společenských příležitostech nebo na dary hodnoty nižší než 300 Kč, rovněž na drobné dary od jediného dáorce nabízené v blízké časové souvislosti nebo v souvislosti se stejnou záležitostí.~~

Pokud státní zaměstnanec přesto přijal v souvislosti s výkonem služby dar, o němž později zjistil, že jej přijmout neměl nebo nesměl, není tím způsobena neplatnost darování. Přijetím takového daru mohl státní zaměstnanec ~~porušit služební kázeň~~ porušit povinnosti vyplývající mu z právních předpisů vztahujících se k výkonu služby, což nelze napravit vrácením daru³. Vrátit takový dar navíc bude možné jen, pokud dárci projeví vůli vzít dar zpět. Právě s ohledem na omezenou možnost vrácení daru ukládá návrh služebního předpisu státním zaměstnancům povinnost v pochybnostech dar odmítnout. Pro zmírnění dopadů zaviněného porušení služební kázně povinností státního zaměstnance, které mu vyplývají z právních předpisů vztahujících se k výkonu služby, lze přihlídnout ke skutečnosti, že státní zaměstnanec projevil prokazatelnou snahu nedovolený dar vrátit, případně, že jej věnoval nebo použil pro dobročinné účely apod.

Návrh služebního předpisu předpokládá, že ve služebním úřadě bude určeno, který organizační útvar je příslušný ke spravování darů. Státní zaměstnanci budou příslušnému organizačnímu útvaru povinni odevzdávat dary, které i přes neprojevení vůle dar přijmout nebo přes nemožnost dar přijmout zůstaly v jejich dispozici, a s nimiž je třeba z hlediska občanského práva nakládat jako s věcmi nalezenými⁴. Konkrétní způsob spravování pak bude vycházet ze zavedených postupů ve služebním úřadu v mezích občanského zákoníku. Lze předpokládat, že v případě věcí podléhajících rychlé zkáze bude uplatňován jiný postup, než v případě ostatních věcí. Úprava podrobností spravování darů je ponechána na jednotlivých služebních úřadech.

Pokud státní zaměstnanec neprojeví vůli dar přijmout, k darování nedošlo. V praxi však mohou nastávat případy, ve kterých bude dárci na darování trvat. Zůstane-li v takové situaci dar v dispozici státního zaměstnance (typicky se bude jednat o situace, kdy dárci i přes odmítnutí zanechá dar na pracovišti státního zaměstnance, nebo o situace, kdy státní zaměstnanec nalezne dar na svém pracovišti, případně situace, kdy je státnímu zaměstnanci dar na pracoviště doručen ~~nebo je pro státního zaměstnance na pracovišti dar a a~~ jiné obdobné situace) je povinen jej vrátit dárci, je-li mu znám. Pokud by to bylo spojeno s neúměrnými obtížemi nebo státnímu zaměstnanci není známa totožnost dárci, předá státní zaměstnanec dar příslušnému organizačnímu útvaru služebního úřadu, v němž je státní zaměstnanec zařazen. Příslušný organizační útvar by měl, pokud je to možné, zjistit osobu dárci, vyvinout úsilí dar vrátit, jinak s darem naloží jako s věcí nalezenou.

Pokud byl státnímu zaměstnanci nabídnut dar v souvislosti s výkonem služby za takových okolností, za nichž jej nebylo možné ihned odmítnout, je státní zaměstnanec, je-li mu známa totožnost dárci, povinen učinit neprodleně nezbytné kroky k odmítnutí daru ~~sepsat záznam a dar vrátit.~~ Pokud by však vrácení daru bylo spojeno s neúměrnými obtížemi, odevzdá státní zaměstnanec dar příslušnému organizačnímu útvaru, jenž s darem naloží jako s věcí nalezenou.

³ Občanský zákoník neupravuje možnost odstoupení od darovací smlouvy ze strany obdarovaného.

⁴ § 1051 a násl. občanského zákoníku

K článku 4 – oznamovací povinnost

~~Státnímu zaměstnanci se ukládá povinnost vyhotovit písemný záznam o odmítnutí daru pro jeho způsobilost ovlivnit řádný výkon služby, nebo pro jeho hodnotu, která je vyšší než 300 Kč. Rovněž se ukládá povinnost vyhotovit písemný záznam o odmítnutí více darů, jež sice nejsou způsobilé ovlivnit řádný výkon služby, ale byly nabídnuty tímtež dárcem v blízké časové souvislosti nebo zjevně v téže záležitosti, pokud jejich souhrnná hodnota přesahuje 300 Kč. Do písemného záznamu se uvede jméno státního zaměstnance, jméno nebo název dárce, je-li státnímu zaměstnanci znám, popis daru, důvod nabídnutí daru a datum, kdy byl dar nabídnut, a rovněž důvod odmítnutí daru.~~

Návrh služebního předpisu ukládá státnímu zaměstnanci povinnost vyhotovit písemný záznam o přijetí ~~nebo odmítnutí~~ daru nabídnutého při obvyklé služební či společenské příležitosti, ~~jakož i daru, jenž pokud není způsobilý ovlivnit řádný výkon služby a jeho hodnota nepřevyšuje 300 Kč. Tato povinnost se nevztahuje na věci nepatrné hodnoty svou povahou zcela přiměřený významu dané příležitosti či jejím okolnostem.~~ V záznamu se uvede jméno státního zaměstnance, jméno nebo název dárce, je-li státnímu zaměstnanci znám, popis daru, důvod ~~nabídnutí/přijetí~~ daru a datum, kdy byl dar ~~nabídnut, informace o tom, zda byl dar přijat nebo odmítnut, a rovněž důvod odmítnutí daru.~~

~~Státnímu zaměstnanci se rovněž návrhem služebního předpisu ukládá povinnost vyhotovit písemný záznam, pokud byl nabídnut dar osobě státnímu zaměstnanci blízké (typicky se bude jednat o manžela, partnera, rodinné příslušníky, přátele apod.⁵) v souvislosti s jeho výkonem služby, a takový dar byl osobou blízkou přijat. Záznam je povinen vyhotovit, jakmile se o této skutečnosti dozví. Toto ustanovení by mělo zajistit prevenci ovlivnění řádného výkonu služby státním zaměstnancem prostřednictvím jiných osob, kterým byl poskytnut dar a které mají na státního zaměstnance vliv. V písemném záznamu se uvede jméno státního zaměstnance, jméno nebo název dárce, je-li státnímu zaměstnanci znám, jméno osoby, ~~které/ktou~~ byl dar ~~nabídnut/přiját~~, popis daru, důvod ~~nabídnutí/přijetí~~ daru a datum, kdy byl dar ~~nabídnut/přiját~~, je-li státnímu zaměstnanci známo, ~~informace o tom, zda byl dar přijat nebo odmítnut, a rovněž důvod odmítnutí daru, je-li státnímu zaměstnanci znám.~~~~

Vyhotovený písemný záznam státní zaměstnanec předá cestou svého bezprostředně nadřízeného představeného služebnímu orgánu, a to do 5 pracovních dnů ode dne, kdy ~~mu byl~~ dar ~~nabídnut/přiját~~, nebo ode dne, kdy se dozvěděl o ~~nabídnutí/přijetí~~ daru ~~osobě/osobou~~ jemu ~~blízké/blízkou~~. Pokud státní zaměstnanec nevyhotoví písemný záznam o přijetí ~~nebo odmítnutí~~ ~~datu daru~~ nebo o ~~nabídnutí osobě/přijetí daru osobou~~ jemu ~~blízké/blízkou~~, vystavuje se tím riziku ~~zaviněného~~ porušení ~~služební kázně/povinností vyplývajících mu ze služebních předpisů.~~

⁵ Ustanovení § 22 občanského zákoníku definuje osobu blízkou jako příbuzného v řadě přímé, sourozence a manžela nebo partnera podle zákona upravujícího registrované partnerství. Jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pociťovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí. Dále podle nálezu Ústavního soudu sp. zn. II. ÚS 955/18 ze dne 9. 7. 2018 nemusí být mezi osobami blízkými vztah rodinný, nýbrž jen silný citový vztah, proto i přátelé mohou být osobami navzájem blízkými.

25. srpna 2025
podle stavu k 1. lednu 2025

Služební orgán může dále ve svém služebním předpisu oznamovací povinnost rozšířit i na další případy – např. i případ, kdy byl dar, který byl nabídnutý státnímu zaměstnanci v souvislosti s výkonem služby, odmítnut.

K článku 5 – účinnost

Navrhuje se účinnost služebního předpisu stanovit ke dni... ~~tak, aby vešel v účinnost současně s novými pravidly etiky státních zaměstnanců.~~